

Verkiezingsprogramma 2010:

Stabiel en betrokken

Voor duurzaam samen leven

Inhoud

Inhoud	2
Uitgangspositie ChristenUnie	3
Speerpunten	3
Dienstbare gemeente	4
Rol van gemeente	4
Veiligheid	5
Financiën	6
Duurzame leefomgeving	8
✓ Ruimtelijke ordening en wonen	8
✓ Natuur, milieu en klimaat	8
✓ Mobiliteit	9
Economie	9
Sociale samenhang	10
Zorg, welzijn en sociale zaken	10
Jeugd, gezin en onderwijs	11
Sport	13
Cultuur	13

Uitgangspositie ChristenUnie

De ChristenUnie is er voor u! Juist in moeilijke tijden willen wij als christelijk-sociale partij de handen uit de mouwen steken en ons inzetten voor u en voor onze gemeente. Dat doen we vanuit onze persoonlijke betrokkenheid bij onze samenleving en vanuit onze christelijke overtuiging.

Vertegenwoordigers van de ChristenUnie putten hun inspiratie uit de bijbel, die zij erkennen als het Woord van God. Dit is ook voor de gemeentelijke politiek in deze tijd en onze situatie relevant en actueel.

Kernpunten daarin zijn:

- Goed bestuur door een betrouwbare overheid;
- Sociale gerechtigheid door het opkomen voor de zwakken in de samenleving;
- Zorg voor de schepping door verantwoord om te gaan met natuur en milieu.

Vanuit deze visie willen de plaatselijke vertegenwoordigers van de ChristenUnie zich daadwerkelijk inzetten voor een goed en efficiënt gemeentebestuur, het welbevinden van de inwoners van onze gemeente en het zorgvuldig beheren van ons mooie en veelzijdige landschap. De ChristenUnie wil daarbij op een open en transparante manier haar afwegingen maken en het dragen van verantwoordelijkheid niet ontlopen door alleen vanaf 'de zijlijn wat te roepen'.

Speerpunten

Als speerpunten van het beleid in onze gemeente Utrechtse Heuvelrug ziet de ChristenUnie:

- Vroegtijdige en duidelijke betrokkenheid van inwoners bij ingrijpende gemeentelijke plannen
- Beperking van de door gemeente uitgevoerde taken
- Inzet op duurzaamheid (energiegebruik, bouwen, hergebruik) in beleid en gedrag
- Stimuleren van verdere uitbouw van de toeristische en recreatieve sector
- Het voeren van een actieve grondpolitiek door de gemeente
- Beperkt en betaalbaar bouwen voor diverse doelgroepen binnen bebouwde kom
- Handhaven huidige uitgaven voor huishoudelijke hulp, gehandicaptenvervoer, enz (WMO-gelden) en het voeren van een beter minimebeleid
- Grote aandacht voor sociale samenhang. Bestrijding van sociale uitsluiting vanwege taalbarrière, langdurige werkloosheid, handicap, enz
- Onze gemeente wordt een fair trade gemeente

Deze speerpunten vindt u met andere zaken uitgewerkt in het vervolg van dit verkiezingsprogramma.

Als inwoners van onze gemeente zijn we geen losse eenheden met de rug naar elkaar. We zijn als mensen en samenlevingsverbanden op elkaar aangewezen. Wij geven daarom ruim baan aan die gemeenschappen waarin zorg en verantwoordelijkheid opbloeien. Gezinnen, scholen, kerken, bedrijven en organisaties van inwoners (sportclubs, verenigingen e.d.) vormen de basis van de samenleving. Daarin wil de ChristenUnie investeren.

Religieuze en culturele verschillen kunnen in de praktijk lastig zijn, maar als we elkaar de ruimte geven en elkaar respecteren, dan versterkt de diversiteit de gemeenschap. Wij zetten ons in voor de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. Ook het bijzonder onderwijs geven wij extra aandacht.

De overheid heeft niet alles in de hand. De politiek kan niet alles oplossen. We hebben elkaar nodig. Alleen samen kunnen we het moois in onze gemeente behouden en waar nodig verbeteren. Wij zullen daar van onze kant alles aan doen, daar kunt u van op aan.

Als christenen in de politiek beseffen we ook dat de bloei van onze gemeente afhangt van de zegen van God. We zien uit naar de komende vier jaar en vertrouwen op uw steun!

Dienstbare gemeente

De komende bestuursperiode (van 2010 tot 2014) zullen opnieuw, net als in de afgelopen periode, taken vanuit het Rijk naar de gemeente Utrechtse Heuvelrug komen. In de afgelopen jaren is dit bijvoorbeeld gebeurd op het gebied van werk, bijstand, inburgering, zorg en welzijn. De gemeente wordt steeds meer gezien als de overheid waar het beleid begint, met zelfstandige taken. Dat betekent dat de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om deze versterkte positie om te zetten in resultaten. Dat vraagt om visie en bestuurskracht, om een betrouwbare en daadkrachtige overheid.

De gemeente is ook een dienstbare overheid en bondgenoot van de samenleving. Dat houdt in: zoveel als mogelijk is verantwoordelijkheden in de samenleving laten of daar terugleggen. In andere gevallen kunnen verantwoordelijkheden worden gedeeld met partners in de samenleving, zoals woningcorporaties, verenigingen en andere (maatschappelijke) organisaties. De gemeente ondersteunt daarbij, faciliteert en stelt grenzen waar nodig. Dit bevordert een bloeiende samenleving.

Een dienstbare overheid vraagt om dienstbare raadsleden, wethouders, burgemeester en ambtenaren. De ChristenUnie wil een gemeentelijke organisatie die dienstbaar is aan de samenleving. Dat komt tot uiting door zoveel mogelijk via één loket open en klantgericht te handelen. De ChristenUnie staat dicht bij de inwoners en zet daarom buurten, wijken en dorpen centraal. Politici van de ChristenUnie willen betrouwbaar zijn en open en transparant hun afwegingen maken.

Dienstbaarheid betekent niet altijd 'u vraagt, wij draaien'. Het is eveneens dienstbaarheid aan het algemeen belang en aan de publieke gerechtigheid. Dat kan soms boven groepsbelang gaan. Daarin heeft de overheid ook een duidelijke eigen verantwoordelijkheid.

In de volgende paragrafen willen we u vertellen over hoe we de rol en taken van de gemeente op verschillende terreinen voor de komende jaren zien.

Rol van gemeente

De gemeente staat als overheidsorgaan het dichtst bij de inwoners. Voor die zaken die bij uitstek de inwoners aangaan, is dit het beste niveau van uitvoering en verantwoording. Het Rijk moet daar ook voldoende middelen voor geven. De vele eigen en nieuwe taken van de gemeente vragen om een goed toegerust ambtenarenapparaat en een efficiënte uitvoering.

De ChristenUnie waardeert de lokale gemeenschappen en hecht aan het eigene van die lokale gemeenschap. Deze lijn doortrekkend binnen de gemeente wil de ChristenUnie ook serieus kijken naar mogelijkheden om wijken, buurten en dorpen eigen verantwoordelijkheden te geven, zo mogelijk ook met eigen budgetten. Tegelijkertijd staat de ChristenUnie altijd de constructieve samenwerking met omliggende gemeenten, de regio en de provincie voor.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- De burgemeester heeft belangrijke zelfstandige bevoegdheden. De burgemeester is lid van de lokale driehoek (met politie, officier van justitie) en veiligheidsregio. Hij kan tijdelijke huisverboden en gedwongen opvoedingsondersteuning opleggen. Deze verantwoordelijkheden vragen ook om het afleggen van verantwoording aan de gemeenteraad. De ChristenUnie vindt democratische controle op deze zaken door de raad zeer gewenst.
- De opvattingen van de kiezer nemen wij serieus, zoals past bij een dienstbare overheid. Vroegtijdige betrokkenheid van inwoners bij de totstandkoming van ingrijpende gemeentelijke plannen kan bovendien veel onrust en klachten achteraf voorkomen.
- Om tijdovende klachtenprocedures zoveel als mogelijk te voorkomen kan inzetten van mediation helpen, net als een snelle ambtelijke reactie. Daarom ontvangen alle ambtenaren die betrokken zijn bij vergunningen en inspraakprocedures een training mediationvaardigheden.
- Wij willen een duidelijke samenwerking tussen raad en een beperkt college. Samenwerken vraagt helder inzicht in de eigen rollen en de bereidheid de ander de ruimte te geven. Dat vraagt van het

College vroegtijdige en actieve informatie aan de raad. Goede besluitvorming vraagt om optimale helderheid in raadsstukken over gemaakte afwegingen en mogelijke keuzes. Vroegtijdige betrokkenheid van de raad en commissies kan velerlei vormen aannemen. De raad kan zich versterken in zijn kaderstellende rol (startnotities maken), volksvertegenwoordigende rol (de wijkshow, vergadervormen die aansluiten bij de burgers e.d.) en controlerende rol.

- Burgemeester, college en raadsleden dienen zich actief te verantwoorden voor hun inzet in (het bestuur van) gemeenschappelijke regelingen. Het duale bestel dient ook in de bestuurlijke vormgeving van gemeenschappelijke regelingen tot uiting te komen.
- Wij willen bevorderen dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug daadwerkelijk een bijdrage levert aan de millenniumdoelstellingen, zie www.millenniumdoelen.nl. In eerste instantie aan het onderdeel "meer eerlijke handel". Dit betekent dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug een Fair Trade gemeente wordt. In een Fair Trade Gemeente gebruiken en/of verkopen gemeentelijke diensten, supermarkten, horecabedrijven, ondernemingen, instellingen en organisaties Fair Trade producten (www.fairtradegemeente.nl).

Veiligheid

Wij wonen in een relatief veilige gemeente. Nu en dan is echter sprake van onveiligheid (door criminaliteit, vandalisme, onbeschoft gedrag of onveilige locaties). De overheid is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Maar bij het handhaven en waar nodig verbeteren van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de inwoners hebben wij elkaar nodig. Politie, organisaties, gemeente en inwoners kunnen elkaar daarbij helpen, elk vanuit hun eigen verantwoordelijkheden. We denken aan:

- het realiseren van woongebieden met het Politiekeurmerk Veilig Wonen.
- het voldoen aan de criteria voor het certificaat Veilige omgeving.
- het gebruik van de Handreiking Veilig Uitgaan en het Keurmerk Veilig Ondernemen.
- zo nodig toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door Openbaar Bestuur (BIBOB).

Het behoort vanzelfsprekend te zijn dat ieder van ons de mede-inwoners kan aanspreken op ongewenst en asociaal gedrag met oog voor de eigen veiligheid. Inwoners dienen respect te hebben voor hun mede-inwoners, andermans eigendommen en de leefomgeving.

Ook het voorkómen van normoverschrijdend gedrag is belangrijk. Handhaving en preventie dienen in evenwicht te zijn. Partners in preventie zijn onder andere politie, welzijnswerk, jeugdzorg, onderwijs en gezondheidszorg. De gemeenteraad kan kaders voor de integrale aanpak van het veiligheidsbeleid vaststellen.

Voor de ChristenUnie kan er geen sprake zijn van het gedogen van drugs, coffeeshops, (illegale) drankketen, (illegale) prostitutie en andere situaties die veiligheids- of gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Gedogen is geen oplossing, het creëert (op termijn) alleen maar nieuwe problemen. De overheid stelt op deze belangrijke terreinen duidelijk wat wel en niet mag en heeft oog voor onderliggende problemen.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- Handhaving en zo nodig uitbreiding van het aantal wijkagenten levert een belangrijke bijdrage aan het veiligheidsniveau in de gemeente.
- Het is belangrijk dat jongeren hun wijkagent op een goede manier leren kennen. Een van de middelen daarvoor is het geven van voorlichting in de klas.

- Het integrale veiligheidsplan 2007 moet worden bijgesteld op grond van bereikte resultaten en nieuwe inzichten. Verhaal van kosten van vandalisme op de daders dient te worden opgenomen als beleidsregel.
- De gemeente is geen werkgever meer van het brandweerpersoneel. Wij pleiten voor een blijvende inzet van de gemeente voor voldoende brandweermensen (zowel beroeps als vrijwilligers), behoud van de jeugdbrandweer en handhaving van korte lijnen.
- Burgernet, een samenwerkingsverband tussen inwoners van of werkenden in een gemeente, de burgerlijke gemeente en politie, is een nieuw initiatief om de veiligheid in de woon- en werkomgeving te bevorderen. Nu de pilot in onder andere Nieuwegein is geslaagd kan ook de gemeente Utrechtse Heuvelrug zich inzetten aan Burgernet deel te nemen. Zie ook www.burgernet.nl
- Aanpak van probleemjongeren: hard als het moet, zacht als het kan. Toepassing van een Doe Normaalcontract en een Doe Normaalbevel kan daarbij een instrument zijn.

Financiën

De begroting van een gemeente staat vol cijfers. Uiteindelijk gaat het niet om die cijfers maar om het verhaal achter de cijfers. Het gaat om het beleid. Beleid maken betekent keuzes maken: waaraan mag hoeveel geld besteed worden? Dat vraagt om een visie op de taak en opdracht van de gemeente in de samenleving.

De verwachting is dat de komende jaren (veel) minder geld vanuit het rijk naar de gemeenten komt. Dat geldt ook voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Legesinkomsten uit bouwactiviteiten zullen de komende jaren naar verwachting eveneens verminderen. Het gevolg is dat er meer uitgaven zijn dan inkomsten, terwijl die in balans moeten zijn. Toch is de Utrechtse Heuvelrug een redelijk "zuinige gemeente". In de provincie Utrecht staat de gemeente gemeten naar uitgaven per inwoner in de begroting 2009 (€1657,-) op plaats 21 van de 29. Maar als inkomsten achterblijven zullen ook de uitgaven omlaag moeten. Dat vraagt om pijnlijke keuzes. Daar komt bij dat in moeilijke economische tijden de gemeente onder andere door (extra) investeringen de economie in samenwerking met andere partners een impuls kan geven. Dat vraagt om (extra) uitgaven.

Daarbij kan het aanspreken van de algemene reserve in een of meerdere jaren de overgang naar minder uitgaven verzachten. Die reserve is immers aangelegd om moeilijke tijden door te komen. Als er bezuinigd moet worden dan verdient het de voorkeur activiteiten of taken volledig af te stoten boven het doorgaan met kleine beetjes schrappen op alle activiteiten. Die 'kaasschaaf' is vanaf 2006 telkens gehanteerd om inkomsten en uitgaven in balans te brengen. Uiteindelijk brengt dit de kwaliteit van alle activiteiten en taken in gevaar. Daarmee is die route voor dit moment geen goede oplossing meer.

De vraag welke taken/activiteiten de gemeente in de komende periode moet schrappen vraagt in de komende maanden om zorgvuldig overleg met de inwoners. Met elkaar zullen we immers de gevolgen daarvan ondervinden. Inkomstenverhoging door het verhogen van de lokale belastingtarieven kan voor een deel bezuinigingen beperken. Dit vraagt om duidelijkheid vooraf. Lastenverzwaring mag geen structurele stoplap zijn om moeilijke keuzes in de reikwijdte van het gemeentelijk beleid maar te vermijden.

De laatste jaren wordt bij de controle van de gemeentelijke bestedingen steeds meer aandacht besteed aan de vraag of gelden doelmatig en rechtmatig zijn besteed. Doelmatig wil zeggen hoe draagt dit bij aan de bloei van de gemeente. Rechtmatig wil zeggen dat de uitgaven ook terug te vinden zijn in rechtsgeldig genomen besluiten van de wetgever, de raad of college. De ChristenUnie juicht deze ontwikkeling toe. De raad en het college - en het ambtelijk apparaat - moeten steeds in onderlinge samenwerking alert blijven op deze ijkpunten. Er moet duidelijkheid verschaft worden over gemaakte keuzes en er moet begroot en verantwoord worden op basis van heldere normen.

Mondige inwoners vragen verantwoording van de gemeente in het openbaar. De ChristenUnie vindt dit een positieve ontwikkeling. Het gaat immers over de besteding van publieke middelen.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- Het gemeentebestuur heeft wettelijk de plicht om jaarlijks te zorgen voor evenwicht tussen inkomsten en uitgaven: een reëel sluitende begroting is de norm. Een meerjarenraming is noodzakelijk om op middellange termijn goed zicht te houden op de financiële situatie van de gemeente. Die laat ook zien op welke wijze en op welke termijn een mogelijk financieel ongezonde situatie zal worden hersteld. In de programmabegroting zijn een goede planning van onderhoudsbudgetten en degelijke investeringsramingen opgenomen.
- Een populaire versie van de programmabegroting en het jaarverslag is voor elke inwoner beschikbaar.
- Het opbouwen en bewaken van een goede reservepositie blijft belangrijk om tegenvallers of incidentele tekorten op te vangen. Crisistijd rechtvaardigt het inzetten van (een deel van) de algemene reserve. Bestemmingsreserves en voorzieningen worden elke twee jaar getoetst op de actuele behoefte.
- De Onroerend Zaak Belasting (OZB) is de belangrijkste bron van inkomsten die de gemeente 'vanaf haar eigen grondgebied' mag heffen. De ChristenUnie vindt dat bij de vaststelling van de OZB-tarieven de volgende elementen van belang zijn: de financiële positie en het ambitieniveau van de gemeente en het totaalplaatje van de eigen belastingen en heffingen (de belastingdruk) ten opzichte van omliggende gemeenten. Om een te sterke verschraving van het ambitieniveau van de gemeente (waardoor basisniveaus van bijvoorbeeld weg- en boomonderhoud niet kan worden gehaald) te voorkomen lijkt de komende raadsperiode verhoging van de OZB boven het inflatieniveau onvermijdelijk.
- Kwijtschelding van verschuldigde belasting(en) en heffingen in individuele gevallen is een belangrijk onderdeel van beleid in de strijd tegen sociaal isolement en armoede. Het college moet zich inspannen om het kwijtscheldingsbeleid bekend te laten zijn bij de groepen waarvoor het bedoeld is.
- De ChristenUnie is voorstander van een actieve gemeente die grond aankoopt om daar vervolgens nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. De gemeenteraad stelt daarvoor kaders vast. Die gaan over tenminste de volgende onderwerpen: de mate van risico dat met de aankoop en ontwikkeling gedragen kan worden, aanwijzing van regisseurs over de projecten (gemeente, projectontwikkelaars of gezamenlijk); de omvang van een passende reserve en regels voor eventuele afroming van de reserve. Tenminste één maal per jaar geeft het college aan de gemeenteraad of de raadscommissies een overzicht van de grondexploitatie en de financiële situatie van de verschillende grondcomplexen.
- In de risicoparagraaf van de begroting en jaarrekening worden de belangrijkste risico's die de gemeente loopt benoemd en van bedragen voorzien. Hierdoor kan er begrotingstechnisch rekening met deze risico's worden gehouden.
- De regeling voor het sturen van de financiële geldstromen (het treasury-statuut) moet heldere en solide regels geven over het uitzetten van tijdelijk 'overtollige' middelen, spaargelden en beleggingen.
- Financiële ondersteuning van maatschappelijke activiteiten is een hulpmiddel om de samenleving tot bloei te laten komen. De ChristenUnie staat daarom positief tegenover het subsidiëren van bijvoorbeeld sportverenigingen, culturele activiteiten en – voorzieningen. Beleidsnota's moeten helder zijn over de bedoeling van gemeentelijke financiële ondersteuning en de verwachte effecten.

Enkele algemene uitgangspunten daarbij zijn:

- De te subsidiëren activiteiten/voorzieningen zijn duidelijk omschreven.
- Eigen verantwoordelijkheid van particulieren en organisaties staat voorop. Subsidies betekenen in beginsel een aanvulling op eigen financiële middelen. Verenigingen zullen altijd reële contributies moeten heffen.

- De hoogte van de structurele subsidies wordt regelmatig geijkt. Een methode daarbij is te kijken naar de organisatie en taakomvang van dat moment zonder het verleden in aanmerking te nemen (*zero-based budgetting*).
- Subsidie kan alleen gegeven worden voor activiteiten/voorzieningen die algemeen toegankelijk zijn. Dit geldt ook voor organisaties die werken vanuit een bepaalde levensbeschouwing. Activiteiten die gericht zijn op levensbeschouwelijke vorming, worden niet gesubsidieerd.
- Subsidieverlening dient alleen te geschieden voor die activiteiten die niet in strijd zijn met algemeen aanvaarde waarden en normen, die het welzijn van inwoners van onze gemeente beogen en/of het nut van de gehele samenleving. Voor de ChristenUnie is daarbij haar programma van uitgangspunten toetsingskader.

Duurzame leefomgeving

Vanuit onze verantwoordelijkheid als beheerders van de schepping hecht de ChristenUnie bijzondere waarde aan een duurzame leefomgeving. Wij willen als goede rentmeesters op een verantwoordelijke en dus duurzame manier omgaan met de schepping. Dat bepaalt onze keuzes op terreinen als natuur, energie en klimaat, maar ook op het gebied van afvalstoffen, mobiliteit en bebouwing. Ook de gemeente kan een bijdrage leveren aan een goed milieu- en klimaatbeleid, onder andere via haar voorbeeldfunctie.

Door ligging, bereikbaarheid, voorzieningen, beperkte bebouwingmogelijkheden, cultuurhistorische-, landschappelijke- en natuurwetenschappelijke waarden, bestaat er een constante druk op de leefomgeving van de gemeente.

Dit vereist voor het bestuur binnen de kaders van de Wet ruimtelijke ordening een stevige regierol in het ruimtelijke ordeningsbeleid, waarbij **kwaliteit** de hoogste prioriteit heeft. Integraal en gebiedsgericht werken, mede op basis van de gemeentelijke structuurvisie, is daarbij voor ons een leidraad.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, groen, natuur en mobiliteit:

✓ **Ruimtelijke ordening en wonen**

- Binnenstedelijk bouwen is de norm. Uitbreiding van de rode contour of anders gezegd het uitbreiden van de bebouwde kom is in principe niet aan de orde zolang inbreidingslocaties beschikbaar zijn.
- Woningbouw aansluiten bij de eigen behoefte aan huisvesting in de gemeente. Het huisvestingsbeleid overeenkomstig de nota Wonen richten op de verschillende doelgroepen.
- Extra aandacht wordt gegeven aan het beheren en onderhouden van de openbare ruimte, aan duurzaam bouwen en levensloopbestendig wonen.
- Het buitengebied behoudt haar bestaande karakteristiek als in de eerste plaats levensvatbare agrarische bedrijfsvoering kan worden uitgeoefend. Verder wordt het gebied zorgvuldig onderhouden met behulp van het Landschapsontwikkelingsplan. Agrariërs worden goed gefaciliteerd als landschapsbeheerders.
- Bestaande bedrijventerreinen worden geherstructureerd en dus niet uitgebreid. Nieuwe voorzieningen worden geclusterd in/op regionale terreinen.

✓ **Natuur, milieu en klimaat**

- In het licht van de klimaatontwikkeling eist het energieverbruik onze aandacht. Het klimaatakkoord dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk (ministerie VROM) hebben gesloten wordt door de ChristenUnie geheel onderschreven. Dit betekent:
 - Een reductie van de uitstoot van broeikasgassen van 30% in 2020 (ten opzichte van 1990).
 - Een energiebesparingpercentage van 2% per jaar.
 - Een aandeel van hernieuwbare energiebronnen (duurzame energie) van 20% in 2020.
 De gemeente moet hierin een voorlichtende en faciliterende rol vervullen.

- Bij het in werking treden van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zorgt de gemeente voor heldere voorlichting.
- Energiebesparende apparatuur voor woningeigenaren, zoals zonnepanelen, zonneboilers en warmtepompen, worden meer gepromoot met daarbij de mogelijkheid van een financiële ondersteuning.
- Het inkoopbeleid van de gemeente verdergaand afstemmen op duurzaamheid waarbij gestreefd wordt naar 100% duurzaam.
- Bij bestaande gemeentelijke gebouwen streeft de gemeente naar een minimale energiebesparing van 2% per jaar en 40% inkoop van duurzame energie.
- In de openbare ruimten bij de verlichting moderne technieken toepassen bijvoorbeeld LED-verlichting, waarbij gestreefd wordt naar meetbare doelen.
- Een energiezuiniger en schoner gemeentelijk wagenpark door bijvoorbeeld het gebruik van roetfilters en/of het gebruik van alternatieve brandstoffen heeft een hoge prioriteit.
- De gemeente stimuleert inwoners zich (regelmatig) daadwerkelijk in te zetten voor het verwijderen van zwerfvuil.
- Bovengrondse hoogspanningskabels worden waar mogelijk geweerd of verwijderd.
- Mogelijkheden tot afkoppeling van hemelwater van het vuil waterriool worden zoveel mogelijk benut, bijvoorbeeld bij reconstructies van wegen, parkeerterreinen en bij inbreidingsplannen.

✓ **Mobiliteit**

- De wegen in onze gemeente kan de verkeersdruk amper aan. Het grootste deel van de verkeersbewegingen veroorzaken wij als inwoners zelf. Meer wegen lost weinig op, meer gebruik maken van de fiets en het openbaar vervoer biedt meer soelaas.
- Een uitgekiend fietsennetwerk is uiterst belangrijk, ook voor scholieren(!), evenals goede bus- en treinverbindingen en aansluitingen. Dat vraagt om de opstelling van een fietsenplan met voorstellen voor (verbetering van) fietsverbindingen tussen de dorpen en openbaar vervoer aansluitingen.
- Bij wegereconstructies in woonwijken worden bij voorkeur 30-kilometerzones aangelegd.
- Bus en treinverbindingen worden waar mogelijk uitgebreid of geoptimaliseerd. Realisatie van een bushalte in de directe omgeving van het AZC is gerechtvaardigd, gelet op de vervoersafhankelijkheid van de bewoners en het aantal inwoners.
- Mogelijke combinaties van het doelgroepenvervoer (regiotaxi's, leerlingenvervoer, WMO vervoer etc.) worden onderzocht.
- Parkeerplaatsen voor fietsen ogen vaak als een ongeordende massa staal. Introductie van een slim fietsparkeersysteem wordt onderzocht en bij succes gerealiseerd.
- Ondergronds parkeren wordt de norm bij grote bouwplannen. (Sociale) veiligheid is daarbij een belangrijk item.

Economie

De economische ontwikkelingen in de komende jaren vallen onmogelijk te voorspellen. Naast bedreigingen zoals afnemende bedrijvigheid en toenemende werkloosheid, geeft dit kansen om tot een meer duurzame economie te komen. Daarbij komt dat de Nederlandse economie steeds meer in een kenniseconomie verandert met dienstverlening als product. Fysieke en digitale bereikbaarheid van bedrijfslocaties zijn daarbij van groot belang.

Werken, een baan hebben, eigen inkomen verwerven zijn belangrijke zaken, zowel voor mensen individueel als voor de gemeenschap.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- De gemeente blijft alert op het behoud van bestaande werkgelegenheid en bevordert het scheppen van werkgelegenheid en stageplaatsen.
- Het gemeentelijke loket voor ondernemers wordt in stand gehouden.
- De gemeente richt een lokaal platform op om de ontwikkelingen in de lokale economie goed te kunnen volgen.

- In deze tijd van recessie kan de gemeente mogelijk investeringen in positieve zaken als onderwijshuisvesting, aanleg van fietspaden, verkeersveiligheid eerder (laten) uitvoeren.
- Inwoners die moeilijk een plaats vinden op de arbeidsmarkt ontvangen alle mogelijke hulp van gemeente en sociale instanties. Dit kan bij voorbeeld door de toegang tot de Sociale werkvoorziening te verbreden en in te richten als leerwerkbedrijf.
- De verdere uitbouw van de toeristische en recreatieve infrastructuur, ook van belang vanuit de woon-werkbalans, blijft de komende jaren een speerpunt in het gemeentelijk beleid. Daarbij ligt het accent op bevordering van natuurvriendelijke vormen van toerisme.

Sociale samenhang

Ook in de Utrechtse Heuvelrug is aandacht voor de sociale samenhang onder de inwoners nodig. Factoren als voorzieningenaanbod, samenstelling van de bevolking en contacten tussen verschillende bevolkingsgroepen zijn graadmeters om de mate van samenhang geregeld te peilen. Deze zaken staan onder druk door negatieve ontwikkelingen als individualisering, tolerantievermindering en vereenzaming. Voorkomen dient te worden dat een of meer bevolkingsgroepen niet in voldoende mate aan de samenleving kunnen deelnemen. Dat vraagt om alertheid en politieke aandacht, ook van de lokale overheid.

Sociale cohesie ontstaat voor ons pas als er sprake is van samenwerking tussen inwoners van een dorp of wijk, onderlinge solidariteit en betrokkenheid op elkaar. Wij zijn van mening dat verenigingen en kerken al een belangrijke bijdrage aan sociale cohesie leveren. De ChristenUnie constateert dat de meeste burgers gelukkig goed in staat zijn hun eigen 'levenspad' vorm te geven. Wij willen er vooral zijn voor die burgers die dat niet kunnen. Het gemeentelijk beleid moet er op gericht zijn op zoek te gaan naar kwetsbare medeburgers.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- Per dorp dient minimaal één ontmoetingspunt (sociale supermarkt) aanwezig te zijn/blijven waar inwoners kunnen kopen of iets kunnen regelen.
- Regelmatig dient bij de inwoners te worden nagegaan in hoeverre activiteiten wel of niet voldoen aan hun wensen/behoefte.
- Voorzieningen voor inwoners die minder mobiel zijn, vragen blijvende aandacht.
- Buurtbeheer van speelplaatsen, hangplekken, uitleenpunten voor sport en spel e.d. geeft mogelijkheid tot meer verantwoordelijkheid van de direct betrokkenen voor die voorziening. Als ChristenUnie willen we het overdragen van verantwoordelijkheden voor voorzieningen aan inwoners op een verantwoorde manier bevorderen.
- Analfabetisme en laaggeletterdheid zijn belemmerende factoren om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Daar waar mogelijk ondersteunt de gemeente projecten die deze problemen effectief aanpakken.
- Het stimuleren van sociale samenhang is een belangrijk uitgangspunt bij de vormgeving van bestemmingsplannen en inbreidingsplannen, e.d.

Zorg, welzijn en sociale zaken

Bij de zorg is het marktdenken jarenlang leidraad geweest. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat er vanuit de overheid aandacht is voor de kwetsbaren in onze samenleving. Dit marktdenken mag niet ontaarden. Daarom moet steeds de positie en het belang van de zorgvrager centraal staan; dit geldt zeker wanneer schaalvergroting van instellingen wordt overwogen.

Ook onze gemeente moet “gezinsproof” worden. Tegelijkertijd moeten we aandacht hebben voor de sterk groeiende groep alleenstaanden. Juist in een tijd van individualisering vraagt de bijbelse opdracht om:

- mee te werken aan een samenleving waarin we omzien naar elkaar
- te investeren in een “samenleving met samenhang”.

Het aantal en de complexiteit van sociale regelingen groeit ondanks het streven naar minder regels. De toegankelijkheid voor de inwoners wordt daar niet beter van. De beschikbare gelden worden daardoor vaak niet volledig gebruikt. De ChristenUnie maakt zich zorgen over de toenemende bureaucrativering.

Het aantal ouderen neemt toe (“verzilvering”). Dat heeft gevolgen voor het beleid in onze gemeente, die een relatief groot aantal ouderen heeft. De ChristenUnie hecht er aan dat de doelgroep nauw betrokken is bij het vormgeven van het gemeentelijke beleid op de terreinen wonen, zorg en een actieve deelname van de ouderen aan de samenleving.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) geeft veel mogelijkheden om met elkaar te werken aan de in de samenleving noodzakelijke cohesie. Dit kan bijvoorbeeld door het verenigingsleven, buurtwerk, jongerenwerk e.d. te stimuleren. Belangrijke samenbindende voorzieningen als kinderboerderijen, volkstuinten, zwembaden en buurtwinkels verdienen bescherming. Na invoering van de WMO is nog duidelijker geworden, dat een sterk en goed georganiseerd vrijwilligerswerk daarvoor noodzakelijk is.
- De uitvoering van de WMO is door de gemeente voortvarend ter hand genomen. De Raad heeft over dit onderwerp vele nota’s en notities vastgesteld. De ChristenUnie zal er nauwlettend op toezien dat de daarin omschreven plannen - ook als er minder geld beschikbaar is - daadwerkelijk worden uitgevoerd.
- De ChristenUnie staat in de komende raadsperiode voor de volledige besteding van de door het rijk aan de gemeente ter beschikking gestelde WMO-gelden aan de mensen waar het voor bedoeld is. Dát is ook omzien naar elkaar en opkomen voor de kwetsbaren in onze samenleving.
- Het niet-gebruik van regelingen door inwoners is nog erg hoog. Dat geldt ook bij het minimabeleid. Van de gemeente wordt een actief beleid gevraagd op het gebied van voorlichting. In de uitvoering dient voldoende aandacht te zijn voor het actief zoeken naar kwetsbare medeburgers, voor wie die regelingen zijn bedoeld.

Jeugd, gezin en onderwijs

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Maar niet alleen het gezin moet een gezonde basis zijn, ook de directe omgeving waarin kinderen opgroeien en functioneren: het sociale netwerk. Daartoe behoren onder andere de familie, buurt, kerk en onderwijs. Helaas zijn de laatste jaren in het sociale netwerk gaten ontstaan, waardoor gezinnen meer op zichzelf komen te staan en geïsoleerd kunnen raken. Dat vraagt om aandacht voor versterking van de pedagogische infrastructuur. De ChristenUnie wil zich inzetten voor het versterken van de kringen rond gezinnen. We vinden relaties belangrijk, relaties waarin waarden en normen worden uitgewisseld.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- In de jeugdzorg is een optimale en transparante afstemming tussen betrokken partijen van belang, zodat het kind en zo nodig het gezin de zorg krijgen die nodig is.
- In 2011 moet een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) operationeel zijn, om ouders en kinderen te ondersteunen bij het opvoeden en opgroeien. De ChristenUnie vindt dat:

- de vraag en behoeften van ouders en jongeren centraal dient te staan (en niet het aanbod van de organisaties die samenwerken in het CJG);
- de zorglijnen kort dienen te zijn;
- niet alleen professionele hulp wordt aangeboden, maar ook informele en sociale steun tussen ouders en coaching van jongeren wordt gefaciliteerd en georganiseerd;
- moet worden ingezet op vroegsignalering en preventie. Onder preventie vallen naar onze mening ook huwelijks/relatiecursussen en hulpaanbod bij en na echtscheiding, vooral gericht op (emotionele) problemen bij kinderen en invulling van co-ouderschap of voorlichting aan jongeren over het voorkomen van schulden.
- De gemeente verzorgt “passend vervoer” voor leerlingen met beperkingen en handicaps. Passend gezien vanuit het kind en het gezin en niet uitsluitend gezien vanuit het beschikbare budget.
- Voor de realisatie van de vrije schoolkeuze biedt de gemeente aan ouders en leerlingen ondersteuning in aanvulling op een financiële eigen bijdrage in de vervoerskosten.
- Scholen moeten alle ruimte krijgen om zich te kunnen richten op hun kerntaak: het geven van goed onderwijs.
- De gemeente geeft hoge prioriteit aan een eigentijdse en volwaardige huisvesting voor het basis- en voortgezet onderwijs, indien mogelijk in samenhang met andere voorzieningen zoals buurtcentra, peuterspeelzalen, naschoolse opvang en bibliotheek.
- De gemeente stimuleert samenwerking tussen de diverse voorzieningen, zoals het onderwijs, de peuterspeelzalen, kinderopvang, sportverenigingen, cultuurinstellingen enz.
- Met name voor kinderen die zich in achterstandssituaties bevinden heeft de gemeente een belangrijke taak om er voor te zorgen dat vooral deze kinderen mogelijkheden krijgen om zich te ontplooien en ervaring op te doen met bijv. sporten, lezen, computers of kunstzinnige activiteiten, zoals muziekonderwijs. Daarbij dient binnen de wettelijke mogelijkheden subsidie naar draagkracht te worden overwogen.
- Om achterstanden bij jonge kinderen aan te pakken is Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) van groot belang. Nodig is:
 - een verbetering van de aansluiting van voorschoolse en vroegschoolse (groep 1 en 2) educatie.
 - dat wordt nagegaan of ‘doelgroepkinderen’ inderdaad worden bereikt en of de met het VVE-beleid gewenste doelen worden behaald.
- Het onderwijs dient alle wettelijke mogelijkheden te benutten om spijbelen en schooluitval tegen te gaan. Ouders (en vooral ook de jongeren) moeten ervan doordrongen worden dat schooluitval (in combinatie met persoonlijke of gezinsproblemen) leidt tot veel minder kansen in de samenleving, zeker als daardoor startkwalificaties niet worden gehaald.
- Lokale samenwerking tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven moet resulteren in een betere aansluiting op de arbeidsmarkt. Maatschappelijke stages en leerwerkplekken leveren daaraan ook een bijdrage.
- Inburgeringcursussen worden zo dicht mogelijk bij huis gegeven, bij voorkeur in een voor cursisten relevante omgeving, zoals een school.
- Jongeren hebben ruimte nodig, de ChristenUnie wil ze die ruimte bieden en daarbij voorzieningen voor de jeugd realiseren en ruimhartig faciliteren. De woonomgeving moet voor jongeren een positieve uitstraling hebben. We pleiten voor gezinsvriendelijke veilige wijken, waar ruimte is om te spelen en te sporten en om elkaar te ontmoeten.
- De problematiek van alcohol- en drugsgebruik, vernielingen en overlast vraagt een integrale aanpak vanuit zorg en repressie. Kinder-/sport- en speelplaatsen dienen drugs-/blowvrij te zijn.
- De ChristenUnie ziet jongeren graag gezond opgroeien en zal daarom initiatieven steunen die gezond gedrag stimuleren. Gok-, game- en drankverslaving bij jongeren willen we tegengaan. Eenzaamheid onder jongeren is één van de oorzaken van de vlucht in verslaving of zelfs zelfdoding. De ChristenUnie wil deze vereenzaming aanpakken door het verstevigen van het netwerk rond jongeren. Dat vraagt nadrukkelijk ook om intensivering van de betrokkenheid van (werkende) ouders.
- Inwoners die om welke reden niet in staat zijn om (tijdelijk) zelfstandig te wonen, moet een vorm van begeleid wonen worden aangeboden.

Sport

Sport heeft positieve effecten op het gebied van gezondheid, recreatie, integratie, tolerantie en dergelijke. De ChristenUnie is er voor dat deelname aan (amateur)sport wordt gestimuleerd. We zien sport echter niet als 'heilige koe'. Kiezen voor uitgebreide sportvoorzieningen dient in een redelijke verhouding te staan tot andere gemeentelijke taken.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- De gemeentelijke taak op sportgebied is in de eerste plaats voorwaardenscheppend; het zorgen voor adequate sportvoorzieningen; financiële medewerking gericht op de amateursport; subsidieverstrekking ten behoeve van deelname van jongeren aan sportclubs.
- De gemeente stimuleert het gezamenlijk gebruik van de sportvoorzieningen.

Cultuur

Cultuur manifesteert zich op tal van manieren in onze samenleving. Kunst, musea, muziek, toneel e.d. zijn in onze samenleving niet weg te denken. Voorts zijn we trots op het culturele erfgoed in onze gemeente in de vorm van gebouwen en cultuurlandschappen; onze gemeente is rijk aan monumenten. Dat scheidt verplichtingen! Cultuur is ook van belang voor de samenhang in onze gemeente.

Dit leidt tot de volgende aandachts- en actiepunten:

- De cultuurhuizen, bibliotheken en andere openbare gebouwen dienen toegankelijk te zijn voor kunstenaars met in achtname van criteria als de afwezigheid van geweld en discriminatie, godslastering en onzedelijkheid.
- Amateurkunst verdient stimulans. Dit geldt ook voor de betrokkenheid en creativiteit van andere en nieuwe culturen bij bestaande activiteiten.
- De ChristenUnie wil het muziek(school)onderwijs bevorderen. Ons streven is er op gericht dat elke leerling de basisschool verlaat met een muziekdiploma.
- Introductie van andere "cultuur-diploma's" is eveneens denkbaar, zoals een "schrijf"- of "beeld" - diploma om talenten vroegtijdig op te sporen.
- Bibliotheken en cultuurhuizen zijn belangrijke centra van ontmoeting en bevordering van sociale samenhang. De exploitatie van cultuurhuizen dient in beginsel sluitend te zijn zonder subsidie. Voor bibliotheken geldt dat zij een redelijke bijdrage mogen heffen van de gebruikers.

__+_+_+_+_+_